

Utlysning fra Kulturdepartementet (KUD): Midler til innsats for at barn som lever i inntektsfattige familier skal få delta i fritidsaktiviteter

Fattigdom reduserer muligheten for å delta i idrett og annen fritidsaktivitet. Dette er i strid med både idretten og statens mål om at alle skal kunne delta i idrett/fritidsaktivitet. Regjeringen lanserte i mai 2015 sin strategi mot barnefattigdom: «Barn som lever i fattigdom»¹, som gjelder for perioden 2015-2017. I strategien er det et eget tiltak om «Fritidsaktiviteter for alle», der målet er at alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre.

Regjeringen og flere frivillige organisasjoner, deriblant NIF, signerte 7. juni i år *Fritidserklæringen*. Her forplikter NIF seg til å bidra til å nå målet om at alle barn kan delta i fritidsaktivitet, gjennom blant annet å formidle gode ideer og lokale eksempler på hvordan kommuner og frivillighet kan samarbeide for å sikre at alle barn og unge har mulighet til å delta i organiserte fritidstilbud, uavhengig av familieøkonomi.

Som oppfølging av dette arbeidet har Kulturdepartementet lyst ut **10 mill. kroner** til prosjekter som skal bidra til at barn og unge får mulighet til å delta i organiserte fritidsaktiviteter sammen med jevnaldrende, uavhengig av foreldrenes økonomi.

Kulturdepartementet mål med utlysningen er at kommuner, lokale foreninger og lag, og andre aktører samarbeider om å komme opp med pilotprosjekter for at barn og unge fra inntektsfattige familier skal få muligheten til å delta i fritidsaktiviteter. Samarbeid og felles innsats på tvers av kommunale etater, frivilligheten og andre aktører er helt nødvendig, og det er behov for å finne fram til hensiktsmessige måter å organisere og fremme felles innsats og samarbeid lokalt. Pilotprosjektene skal derfor **utvikle og etablere overførbare samarbeidsmodeller og løsninger** som kan tas i bruk av andre senere.

Kommuner, lokale foreninger og lag, og andre aktører kan søke på vegne av samarbeidspartnerne. Privatpersoner kan ikke søke. **Søknadsfristen er 15. september 2016.**

NIF oppfordrer idrettsråd og evt. idrettslag å samarbeide med kommune og andre frivillige organisasjoner om en søknad. NIF sentralt kan bidra med informasjon og innspill.

Mer informasjon om KUDs utlysning og krav til en evt. søknad:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/utlysning-midler-til-innsats-for-at-barn-som-lever-i-inntektsfattige-familier-skal-fa-delta-i-fritidsaktiviteter/id2506293/>

Har du spørsmål om dette arbeidet, eller ønsker innspill og råd til utforming av søknad, kontakt rådgiver Håvard B. Øvergård i NIF Havard.Ovregard@idrettsforbundet.no / 91 77 31 57

Under kan du se hva Fjørtoft-utvalget skrev om økonomi som barriere, de gir en kort og konsis innføring i både utfordringer og løsninger.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barn-som-lever-i-fattigdom/id2410107/>

Utdrag fra *Statlig idrettspolitik inn i en ny tid*, rapport fra Strategiutvalget for idrett (Fjørtoft-utvalget) 8. juni 2016

Økonomi som barriere mot idrettsdeltakelse

[...] Ifølge Statistisk sentralbyrå tilhørte 8,6 prosent av alle barn i Norge under 18 år en husholdning med vedvarende lavinntekt i treårsperioden 2011-2013. Dette utgjorde 84 300 barn – 6 100 flere enn i treårsperioden 2010–2012. Barn med innvandrerbakgrunn utgjør over halvparten av alle barn i økonomisk utsatte familier. Ifølge FNs Barnekonvensjon skal alle barn og unge ha mulighet til å delta i lek og fritid, til en anstendig levestandard og til å utvikle sine evner og ferdigheter.

Det er vist en klar sammenheng mellom lav husstandsinnkomst og lavere deltagelse i idrettsaktivitet. Rapporten «Deltakelse i frivillige organisasjoner. Forutsetninger og effekter» av Enjolras mfl. (2012) indikerer at 34 prosent av barn og unge mellom 9 og 20 år fra familier med en årsinntekt under 345 000 kroner er med i idrettslag, mens tilsvarende tall for inntektsgrupper over 345 000 kroner varierer fra 55 til 61 prosent.

Økonomi som barriere mot deltagelse i idrett får også store konsekvenser for idrettsdeltakelse hos barn av innvandrere. En NOU om bedre integrering fastslår at forskjellen i idrettsaktivitet blant gutter med minoritets- og majoritetsbakgrunn primært kan begrunnes i ressurser, først og fremst familieøkonomi. Økonomi er også en sterkt medvirkende faktor til underrepresentasjonen av jenter med minoritetsbakgrunn. En hovedkonklusjon er at «færre økonomiske ressurser i hjemmet bidrar til å begrense minoritetsungdoms deltagelse i den organiserte idretten» (NOU 2011:14).

Regjeringen lanserte i mai 2015 sin strategi mot barnefattigdom: «Barn som lever i fattigdom». Strategien gjelder for perioden 2015-2017. Strategien tar blant annet opp barns tilgang til fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi. I tiltak nr. 39 «Fritidsaktiviteter for alle» står det:

«Regjeringens mål er at alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre. Derfor vil regjeringen invitere KS, Frivillighet Norge og Idretten for å få etablert felles mål. Løsningen for å nå barn vil variere fra kommune til kommune og frivillige organisasjoner og idretten som allerede får offentlig støtte forventes å bidra i de ulike løsningene.»

Norsk idrett har «Idrettsglede for alle» som visjon, og når barn ikke kan delta i idrett grunnet familiens økonomi, er dette i strid med denne visjonen. På idrettstinget i 2015 ble det understreket hvor viktig dette arbeidet er for idretten, både gjennom Idrettspolitisk dokument (IPD) 2015-2019 og gjennom en egen resolusjon om økonomi som barriere for deltagelse i idrett. I sitt arbeid ser idrettsforbundet både på hvordan idretten generelt kan redusere eller begrense kostnadsnivået på idrettsaktiviteter, og på hvordan idretten kan handle for å unngå at barn, grunnet familiens økonomi, slutter med idrett.

Det er idrettslag i hele landet som hver dag gjør en ekstra innsats for at barn skal kunne fortsette med idrett uavhengig av familiens økonomi gjennom å finne ordninger for kontingent, treningsavgift, utstyr, reisekostnader og andre økonomiske barrierer. Trenere, oppmenn og ledere som har møtt denne utfordringen i idrettslaget vet at den må håndteres med varsomhet. For at barna skal fortsette med idrett, må noen i idrettslaget se utfordringen og finne løsninger før barnet allerede har sluttet.

Ofte blir dette ordnet uten ekstern bistand, men i mange tilfeller kontakter idrettslaget kommunen for å få den mindre pengestøtten nødvendig for at barnet skal kunne fortsette.

Dette initiativet og ansvaret som finnes i idrettslagene må ivaretas og understøttes. Den dugnaden som skjer hver dag ute i idrettslagene kan ikke erstattes med en ny støtteordning eller gjennom forsøk på overstyring av eksisterende støtteordninger. Det som derimot trengs er å sikre at det finnes et ekstra alternativ i de tilfeller idrettslaget ikke klarer å løse denne utfordringen internt. Norsk idrett vet hva som fungerer i mange kommuner i dag: Idrettslaget bør kunne kontakte kommunen og kunne få – uten å ha krav på – mindre summer i støtte slik at de barna det gjelder kan fortsette i idrettslaget.

For å nå visjonen om idrettsglede for alle må flere trenere, oppmenn og ledere se denne utfordringen før barnet har sluttet. Flere må vite hvordan utfordringen kan løses, og flere må vite at de kan kontakte kommunen. Kommunikasjonen mellom idretten og det offentlige på kommunenivå er avgjørende, og de gode eksemplene med godt samarbeid mellom lokale idrettslag og kommuner må gjøres synlig og tilgjengelig.

[...]

- Strategiutvalget for idrett anbefaler at regjeringen tar et initiativ, sammen med idretten, for å synliggjøre gode lokale løsninger for hvordan idrettslag, kommuner og NAV kan samarbeide for å håndtere økonomiske utfordringer knyttet til idrettsdeltakelse.

Utdraget er fra side 52-52, og rapporten er tilgjengelig på

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rapport-statlig-idrettspolitik-inn-i-en-ny-tid/id2503382/>